

Korruptsioonivastase strateegia „Aus riik“ 2013-2017 koostamise ettepanek

1. Arengukava koostamise vajadus

Vabariigi valitsus kiitis 03.04.2008 heaks „Korruptsioonivastase strateegia aastateks 2008-2012“. Strateegia on koos seletuskirjaga kättesaadav <http://www.korruptsioon.ee/strateegia>.

Valitsusliidu programmi ptk „Õiguskord“ p 8 c näeb ette, et Valitsus uuendab 2013. aastast korruptsioonivastast strateegiat täiendavate meetmetega korruptsiooni ennetamiseks ning keskendub veel enam korruptsiooni tõkestamisele erasektoris ja kohalikes omavalitsustes.

Vastavalt Vabariigi Valitsuse 13.12.2005. a määrusele nr 302 „Strateegiliste arengukavade liigid ning nende koostamise, täiendamise, elluviimise, hindamise ja aruandluse kord“ esitab valdkonna küsimuste eest vastutav minister valdkonna arengukava koostamiseks Vabariigi Valitsusele valdkonna arengukava koostamise ettepaneku.

Käesolevas ettepanekus tuuakse välja lähteinfo korruptsioonivastase arengukava koostamise kohta ning selgitatakse, miks on vaja arengukava koostada. Välja tuuakse peamised valdkonnas lahendamist vajavad probleemid, eesmärgid, arengukava väljatöötamise korraldus ning raamistik. Konkreetsed meetmed töötatakse välja arengukava koostamisel erinevate asutuste koostöös, kus iga vastava valdkonna eest vastutav institutsioon töötab välja sobivad korruptsioonivastased meetmed loetletud probleemide lahendamiseks. Ettepanekus pakutakse esialgu välja lahendamist vajavad valdkonnad. Ettepaneku praeguses seisus ei ole veel võimalik välja tuua kulude prognoosi arengukava elluviimiseks, sest meetmete ja tegevuste valik ning nende mahu hindamine seisab veel ees.

Strateegia koostamise ettepanekule on lisatud kehtiva korruptsioonivastase strateegia meetmete täitmise aruanne (lisa 1) koos hinnanguga tegevuste täitmise osas. Lisas 2 on toodud 2010. aastal valminud korruptsiooniuuringu lühijäreldused ning lisa 3 korruptsioonikuritegude statistika.

Arengukava plaanitakse koostada aastateks 2013-2017, kuid arengukava väljatöötamise käigus võivad need tähtajad muutuda.

Kuigi 2012. aasta juuniks on kehtiva korruptsioonivastase strateegia planeeritud 57-st tegevusest täidetud 36, tegevustest on osaliselt täidetud 9 ning 12 tegevust on täielikult täitmata (neist ühel juhul ei ole tähtaeg veel saabunud). Näiteks ei ole KOV-de kulutuste avalikustamiseks kehtestatud ühtset vormi ning korruptsiooni- ja eetikaalase teadlikkuse tõstmist tervishoiusüsteemis ei saa pidada piisavaks. Seetõttu on uue strateegia koostamisel vajalik pöörata tähelepanu ka nendele veel täitmata tegevustele.

2. Valdkonna peamised probleemid ja väljatöötamisel tähelepanu vajavad teemad

Korruptsioonivastase strateegia eesmärkideks on ennetada korruptsiooni erinevates sektorites ning tõsta erinevate sihtrühmade korruptsioonialast teadlikkust. Strateegia edukust hinnatakse läbi korruptsiooniuuringute (kokkupuudete arv korruptsiooniga, teadlikkuse tõus jne) ning rahvusvaheliste hinnangute ja näitajate (nt *Transparency International*). Korruptsioonivastase strateegia hindamisel arvestatakse ka korruptsiooni kohta käivat kriminaalstatistikat.

Allpool on toodud välja probleemid, mille osas on strateegia töögrupil vajalik välja töötada meetmed. Probleemid põhinevad korruptsiooniuuringu tulemustel, kehtiva strateegia tegevuste ning muudel tähelepanekutel. Tegemist ei ole suletud nimekirjaga, vaid Justiitsministeeriumi esialgse nägemusega lahendamist vajavatest probleemidest, mida soovitakse täiendada ning vajadusel muuta kooskõlastusringil erinevates institutsioonides.

Korruptsiooni ennetamine peab olema süsteemne ning kokkulepitavad meetmed tegelema valdkonnaga põhjalikult. Korruptsiooniriskide kaardistamine ning sellest lähtuvate tegevuste planeerimine valdkondlikult peavad kaasa aitama korruptsiooniriski vähenemisele.

Allpool on esitatud valdkonnad ja probleemid, millele arengukava väljatöötamise käigus tähelepanu pöörata. „Vabariigi Valitsuse tegevusprogramm 2011-2015“ näeb ette suurema keskendumise kohalike omavalitsuste ja erasektori korruptsiooni ennetamisele.

1. 2004.¹ a kui ka 2006.² a Justiitsministeeriumi poolt läbiviidud uuring „Korruptsioon Eestis: kolme sihtrühma uuring“ töid välja suuremad probleemid seoses korruptsiooniga arstidega suheldes, juhilubade ja sõiduki registreerimisega seotud valdkonnas, lasteasutuste ja koolidega seotult, kuid ka suhtlemisel politseiga. 2010. a uuring³ viitas altkäemaksu küsimise leviku vähenemisele kõikides eeltoodud valdkondades. Siiski olid eelnimetatud valdkonnad toodud välja kõige probleemsetena.
2. 2010. aasta korruptsiooniuuringu tulemustel oli viimase aasta jooksul maksnud ametnikele meelega 4% elanikest. Altkäemaksu oli küsitud 18% inimestelt, kõige enam tehnölevaatusel (11%) ja arstidega suheldes (9%). Järgnesid juhtumid, mil altkäemaksu oli küsitud politseiga suheldes (9%), juhiloa saamisel/sõiduki registreerimisel (6%).
3. Nii lasteaiaga suheldes kui ka kooliga/ülikooliga suheldes tunnistas altkäemaksu küsimisega kokkupuudet 5% inimestest. 10% ettevõtjatel oli viimasel aastal soovitud altkäemaksu seoses avalike teenuste kasutamisega. Enim küsiti altkäemaksu ettevõtjatel seoses sõiduki tehnölevaatuses (5%) ja riigihankega (4%), kuid ka seoses kaupade piiriületusega.
4. 2010. aasta uuringu andmetel on ettevõtjatel viimase aasta jooksul tulnud maksta peale, teha kingitus või vastuteene kõige enam mõnele muule eraettevõttele (13%), järgnevad kohalikud omavalitsused (3%).
5. Erasektori korruptsiooni uurimiseks on vajalik läbi viia spetsiifiline korruptsiooniuuring, mis peegeldaks muuhulgas ettevõtjate teadlikkust ja kasutatavaid korruptsiooninnetuse praktikaid. Oluline on välja tuua, kuidas teadlikkust suurendada ja korruptsiooniriske maandada. Eraldi on vajalik pöörata ettevõtjate tähelepanu rahvusvahelise korruptsiooni teemaikale.
6. Erasektori korruptsiooni teemaikaga seoses on vajalik järelehindamise läbiviimine rakendunud leebusprogrammide ning sellest lähtuvalt planeerida vajadusel edasised tegevused.
7. Avaliku sektori töötajatest oli 2010. aasta korruptsiooniuuringu põhjal otsene kokkupuude 3% küsitletutest ning 17% viitas, et teab ametnikku, kes on korruptsiooniga kokku puutunud. 17% avaliku sektori töötajatest ei osanud küsimusele vastata, sest ei teadnud, kas tegu oli korruptsiooniga.
8. 2010. aasta korruptsiooniuuringus küsiti avaliku sektori töötajatel, kas nad tunnevad vajadust korruptsioonivastaste juhtnööride järele. 53% vastanutest vastas küsimusele jaatavalt ning 27% leidis, et juhtnööre ei ole vaja. Juhtnööride vajadus oli suurem väljaspool suuremaid linnu elavate ning väiksema staažiga ametnike seas ning kohalike omavalitsuste volikogude liikmete seas.
9. 2011. aastal valmis ESF-i toetusel ja justiitsministeeriumi tellimisel TÜ Rakendusuuringute Keskuse poolt „Tervishoiusüsteemi pettuseid ja korruptsiooniriske kaardistav uuring“⁴. Uuring kaardistas 9 tüüpilisemat valdkonda, kus esineb risk pettusteks ja korruptsiooniks. Lähemalt analüüsiti nelja aktuaalsemat teemat: ravijärjekordades etteostmine; ravimi- ja meditsiiniseadmete hanked ning huvide konflikti oht; ravi rahastamine ja lepingute sõlmimine Haigekassaga; kohtusse esitatava tervisetõendi alusel istungitele mitteilumine. Uuringu tulemusel pakuti välja meetmed pettuste ja korruptsiooniriskide vähendamiseks tervishoiusüsteemis. Uuringus pakutud meetmeid on vajalik kaaluda korruptsioonivastase strateegia väljatöötamisel.
10. Nimetatud uuringud viitavad ka juba kehtivas strateegias käsitletud teemadele ning vajadusele jätkata korruptsiooni ennetusega meditsiinisektoris ja kohalikes omavalitsustes. Samuti viitab uuring täiendavale vajadusele korruptsioonivastaste juhtnööride järele ning seoses uue

¹ Korruptsioon Eestis. Kolme sihtrühma uuring. 2004. Justiitsministeerium. Kättesaadav:

<http://www.korruptsioon.ee/orb.aw/class=file/action=preview/id=50632/Justiitsministeeriumi+korruptsiooniuuring.+KORRUPTSIOON+EESTIS.+Kolme+sihtr%FChma+uuring.+2004.pdf>.

² Korruptsioon Eestis. Kolme sihtrühma uuring. 2006. Justiitsministeerium. Kättesaadav:

<http://www.korruptsioon.ee/orb.aw/class=file/action=preview/id=50635/Korruptsiooniuuring+2007enne+trykki.pdf>.

³ Korruptsioon Eestis. Kolme sihtrühma uuring. 2010. Justiitsministeerium. Kättesaadav:

http://www.korruptsioon.ee/orb.aw/class=file/action=preview/id=50629/Korruptsioon_2010.pdf

⁴ Tervishoiusüsteemi pettuseid ja korruptsiooniriske kaardistav uuring. Tartu Ülikool, RAKE 2011. Kättesaadav:

<http://www.korruptsioon.ee/orb.aw/class=file/action=preview/id=55833/Tervishoius%FCsteemi+pettuseid+ja+korruptsiooniriske+kaardistav+uuring.+Tartu+%DClikool%2C+RAKE+2011.pdf>

korruptsioonivastase seaduse vastuvõtmisega 06.06.2012 on vajalik selgitada seaduse nõudeid ja muutuseid laiemalt.

11. Euroopa Nõukogu korruptsioonivastane riikide ühendus GRECO viib 2012. aasta jooksul neljanda hindamisvooru käigus läbi hindamise Eestis⁵, mis keskendub korruptsiooni ennetamisele parlamendi liikmete, prokuröride ja kohtunike seas. Kuigi soovitud Eestile esitatakse 2012. aasta lõpul või 2013. aasta alguses, võib eeldada erinevaid ettepanekuid kehtiva olukorra muutmiseks (huvide konflikti reeglid, teadlikkuse tõstmine, järelevalve jm).
12. Kehtiva korruptsioonivastase strateegia täitmata tegevustest on vajalik tõsta esile MTÜ-de rahastamise ning avalikustamissüsteemi loomist. Olulise ning täitmata tegevusena võib tuua välja ka riigi ja KOV-i sihtasutuste tegevuse ning kulude ja tulude ülevaate puudulikkuse. Korruptsioonivastase strateegia ülejäänud täitmata tegevustega on samuti vajalik jätkata.
13. 2009. aastal valminud ning Riigikantselei poolt tellitud uuringus „Rollid ja hoiakud avalikus teenistuses“⁶ võrreldi avalike teenistujate rolle ja hoiakuid 2006. aastal läbiviidud uuringuga. Kuigi võrreldes 2006. aasta uuringuga muutusid hoiakud korruptsiooni suhtes taunivamaks, oli 2009. aastal „Avaliku teenistuse eetikakoodeksist“ teadlik 86% ametnikest. Ametnikest ligi 2/3 (65%) ei olnud eetikakoodeksiga tutvunud, teinud seda pealiskaudselt või ei olnud selle olemasolust üldse teadlik.
14. Suuremat tähelepanu on vajalik pöörata kohaliku omavalitsuse huvide konflikti vältimisele ning võimalikule korruptsiooniohule. Sarnaselt avaliku sektoriga peab teadlikkuse tõstmisele ning huvide konflikti vältimisele suunatud tegevus ning ennetus leidma aset ka era- ning mittetulundussektoris.
15. Jätkama peab korruptsiooni ja eetika valdkonna teaduslikku uurimist perioodilise korruptsiooni- ning eetikauuringute näol kui ka teiste meetoditega koostatavate analüüside kujul. Kvantitatiivsete meetoditega läbi viidavad üle-eestilised uuringud võiksid toimuda ca iga 4 aasta tagant, mis võimaldab hinnata korruptsioonivastase tegevuse edukust ja jõu ning eetika-alase teadlikkuse tõusu. Korruptsiooni tuleb uurida sektoripõhiselt (nt ehitus; haridus) ning selgitada välja peamised probleemid.
16. Riigikontroll on juhtinud tähelepanu huvide konflikti ohule kohalike omavalitsustega seotud äriühingutes. Nii on aruandes „Valdade ja linnade osalemine äriühingutes ja sihtasutustes“⁷ viidatud auditeeritavatele omavalitsuste äriühingutele, mis tegid tehinguid juhatuse liikmega või temaga või nõukogu liikmega seotud teiste ettevõtetega.
17. Puudujääkidele seoses hangetega (kohalikes omavalitsustes) on Riigikontroll viidanud aruandes „Riigihangete korraldamine valla ja linna asutatud ning osalusega äriühingutes, sihtasutustes ja mittetulundusühingutes“.⁸

3. Uuringud ja mõjude hindamine

Suurema tähelepanu osutamine erasektori ja kohaliku omavalitsuse korruptsioonile nõuab paremat teadmist sellest, missuguses ulatuses ning milline on konkreetnes valdkonnas korruptsiooni levik ning peamised probleemid. Kuigi Justiitsministeerium on viinud perioodiliselt läbi kolme sihtrühma uuringut, annaks parema teadmise sektoripõhisest korruptsiooni levikust spetsiifiliste uuringute läbiviimine.

Seetõttu on võimalusel vajalik viia läbi erasektori-spetsiifilise korruptsiooniuuring selgitamaks täpsemad valdkonnad, korruptsiooni põhjused ning levik. Uuringu pinnalt oleks võimalik jõuda täpsemate meetmeteni ning nende mõjude analüüsini.

⁵ Hindamisvisiit Eestisse toimus 4.06.2012-8.06.2012.

⁶ http://www.emor.ee/public/documents/sektoirid/Rollid_ja_hoiakud_avalikus_teenistuses_2009.pdf

⁷ Valdade ja linnade osalemine äriühingutes ja sihtasutustes. Riigikontroll. 2010, lk 25, <http://www.riigikontroll.ee/tabid/206/Audit/2138/OtherArea/1/language/et-EE/Default.aspx>.

⁸ Riigihangete korraldamine valla ja linna asutatud ning osalusega äriühingutes, sihtasutustes ja mittetulundusühingutes. Riigikontroll. 2010. Kättesaadav: <http://www.riigikontroll.ee/tabid/206/Audit/2131/OtherArea/1/language/et-EE/Default.aspx>.

Kohaliku omavalitsuse korruptsiooni hindamisel (riigihanked, lepingute sõlmimine, koolide ja lasteaedadega seotud korruptsioon) on samuti spetsiifilise uuringu näol võimalik selgitada konkreetsed meetmed ning vajadused ja võimalused probleemiga tegelemiseks.

Jätkama peab juba kolmel korral läbiviidud kolme sihtrühma uuringuga, mille pinnalt on võimalik hinnata muutuseid korruptsiooni levikus.

4. Arengukava väljatöötamise korraldus

4.1. Kaasatud osapooled

Arengukava koostamist koordineerib Justiitsministeerium. Arengukava töötatakse välja:

- Justiitsministeeriumi (sh prokuratuuri)
- Riigikantselei
- Siseministeeriumi (sh politseiasutused)
- Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi
- Sotsiaalministeeriumi (sh Tervishoiuamet)
- Haridus- ja Teadusministeeriumi
- Rahandusministeeriumi koostöös.

Arengukava koostamiseks moodustatakse töörühm, kuhu lisaks ministeeriumide ja nende valitsemisalade esindajatele soovitakse kaasata:

- Eesti Linnade Liit
- Eesti Maaomavalitsuste Liit
- ülikoolid
- Kaubandus-Tööstuskoda
- Teenusmajanduse Koda
- ühing "Korruptsioonivaba Eesti".

Käesoleva väljatöötamise plaani kooskõlastamisel peaksid vastavad ministeeriumid ning institutsioonid nimetama oma esindaja töögruppi (mitte hiljem kui 24. augustiks 2012, e-mailile: urvo.klopets@just.ee). Strateegia koostamise ettepanek saadetakse arvamuse andmiseks ka teistesse institutsioonidesse.

3.2. Arengukava väljatöötamise ajakava

Tegevused	Tulemused	Tähtaeg
I ETAPP – arengukava struktuuri määratlemine		
Arengukava koostamiseks ettepaneku esitamine valitsusele	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ettepanek teiste teemaga tegelevate osapooltega kooskõlastatud ▪ Ettepanek valitsuses heaks kiidetud 	september 2012
Töörühma moodustamine ja arengukava koostamise korraldust tutvustamine	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Käskkiri töörühma liikmete nimetamise kohta kinnitatud ▪ Töörühma liikmetele tutvustatud arengukava väljatöötamise korraldust ja ootusi nende võimaliku panuse kohta ▪ Kokku lepitud arengukava lõplik ulatus ehk sihtgrupp ja probleemsed valdkonnad, kuhu arengukava tegevused suunatakse 	September 2012
II ETAPP – sisulised arutelud töörühmades		
Arutelud töörühmas	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kaardistatud on probleemid koos võimalike lahendusvariantidega ▪ Koostatud on arutelude vahekokkuvõte ehk osa arengukavasse 	september-november 2012
III ETAPP – tegevuste, vastutajate ja ka rahastamisallikate lõplik määratlemine		
Vahekokkuvõtetest arengukava kavandi kokkupanemine	<ul style="list-style-type: none"> • Esialgne arengukava kavand, sh ka rakendusplaan 	November/detsember 2012

IV ETAPP – arengukava laiem arutamine ja kinnitamine			
Arengukava kooskõlastamine ministeeriumide ja huvirühmadega	• Arengukava eelnõu kooskõlastatud teiste teemaga tegelevate osapooltega		Jaanuar 2013
Arengukava täiendamine vastavalt kooskõlastuselt saadud ettepanekutele	• Arengukava eelnõu		Veebruar 2013
Arengukava esitamine valitsusele	• Arengukava on valitsuses heaks kiidetud		Veebruar 2013

5. Seos teiste valdkonna strateegiadokumentidega

Lisaks kehtivale korruptsioonivastasele strateegiale on valdkonnaga seotud mõningad Eestis seni välja töötatud strateegilised dokumendid.

Korruptsioonivastane strateegia aastateks 2008-2012

Strateegia tegevusi on käsitletud käesoleva dokumendi lisan 1.

Justiitsministeeriumi arengukava 2012-2015

Justiitsministeeriumi arengukava eesmärk nr 1 kriminaalpoliitika valdkonnas on kuritegevuse vähenemine, mille üheks meetmeks (nr 1.4) on korruptsioonivastane võitlus (s.h huvide konflikti vältimine). Loetletud tegevuste hulgas on mitmeid korruptsioonivastaseid meetmeid, näiteks uue korruptsioonivastase strateegia heakskiitmine ja rakendamine, uue üle-eestilise korruptsiooniuringu läbiviimine.

Justiitsministeeriumi põhimäärus (RT I 1997, 1, 7)

Justiitsministeeriumi põhimääruse p 13 (3) alusel on ministeeriumi pädevuses kriminaalpoliitika alal kuriteoennetuse ning riikliku korruptsioonivastase tegevuse koordineerimine.

Kriminaalpoliitika arengusuunad aastani 2018

Kriminaalpoliitika arengusuundadega määratletakse pikaajalised eesmärgid ja tegevused, millest avalik sektor peab lähtuma oma tegevuse kavandamisel ning elluviimisel. Arengusuundade p 4 kohaselt tuleb kõrgendatud tähelepanu pöörata muuhulgas korruptsioonikuritegude ennetamisele ning neile reageerimisele.

Valitsuse tegevusprogramm aastateks 2011-2015

Ptk „Konkurentsivõimeline majanduskeskkond” alapeatükis Õiguskaitse, Valitsus:

16.f. kasutab korruptsiooni ennetamiseks ja tõkestamiseks kõiki sotsiaalseid, õiguslikke ja poliitilisi abinõusid.

Ptk „Turvaline Eesti” alapeatükis Õiguskaitse, Valitsus:

8.a. KAPO uurimisõigus peab laienema kõigile korruptsioonijuhtumitele, mis ohustavad Eesti Vabariigi julgeolekut;

8.b. võtab vastu uue korruptsioonivastase seaduse, mis muu hulgas täpsustab ametiisikute mõistet ja muudab majandushuvide deklareerimise sisuliseks ja elektrooniliseks;

8.c. uuendab aastast 2013 korruptsioonivastast strateegiat „Aus riik”. Uus strateegia näeb ette täiendavaid meetmeid korruptsiooni ennetamiseks ja keskendub veelgi enam korruptsiooni tõkestamisele erasektoris ja kohalikes omavalitsustes.

Lisa 1. Ülevaade korruptsioonivastase strateegia 2008-2012 meetmete rakendamises

Strateegia meetmete rakendamine

Korruptsioonivastase strateegia 2008-2012 koosneb 8-st alaeesmärgist. Need jagunevad omakorda 21-ks meetmeks ning 57-ks tegevuseks. Järgnevalt on kajastatud strateegia tegevusi meetmete kaupa.

I EESMÄRK - Korruptsiooni vältimine era- ja mittetulundussektoris

Korruptsiooni vältimine era- ja mittetulundussektoris koosneb neljast meetmest ning 12-st tegevusest.

1. Konkurentsikuritegude ennetamine ja kriminaalmenetlusalase suutlikkuse suurendamine konkurentsivõimega menetlemisel

Tegevus	Tähtaeg ning täitmismärge	Täitja
1.1. Leebusprogrammi väljatöötamine	2008 Täidetud (2010)	JuM
1.2. Konkurentsikuritegudes menetluse alustamise põhimõtetes kokkuleppimine	2008 Täidetud	Riigiprokuratuur
1.3. Koolituste korraldamine prokuröridele ja Konkurentsiameti menetlusõigusega ametnikele	2008-2012 Täidetud (jooksvalt)	Riigiprokuratuur; Konkurentsiamet

Nn. leebusprogramm võeti Riigikogu poolt vastu 20.01.2010 ning jõustus 27.02.2010. Seadusega loodi KarS §-is 400 sätestatud kuriteos (Konkurentsi kahjustav kokkulepe, otsus ja kooskõlastatud tegevus) osalemise korral võimalus kriminaalmenetluse lõpetamiseks isiku suhtes, kes esimesena esitab leebuse kohaldamise taotluse, milles sisalduv karistusseadustiku §-s 400 sätestatud kuriteole viitav teave võimaldab alustada kriminaalmenetlust. Juhul, kui leebusetaotleja suhtes ei ole alust lõpetada kriminaalmenetlust, vähendatakse isikule mõistetavat karistust proportsionaalselt isikult kriminaalmenetluses saadud abiga. Nii kriminaalmenetluse lõpetamise kui ka karistuse vähendamise kohaldamine on seotud rangete tingimustega, millele taotleja peab vastama (nt ei ole leebusetaotleja ise olnud konkurentsi kahjustava kokkuleppe algatajaks; leebuse kohaldamise taotlus, millega viidatakse KarS §-is 400 sätestatud kuriteole, on tehtud esimesena jm).

Konkurentsikuritegudes menetluse alustamise põhimõtetes on kokku lepitud ning erinevatel aastatel on toimunud koolitused nii prokuröridele kui ka Konkurentsiameti ametnikele.

2. Korruptsiooniohu vähendamine mittetulundussektoris

Tegevus	Tähtaeg ning täitmismärge	Täitja
2.1. MTÜ-de rahastamissüsteemi korrastamine ja avalikustamise süsteemi loomine	2008 Täidetud osaliselt (2012)	SiM
2.2. MTÜ-de rahastamisel riigi ja KOV eelarvest seatakse üheks kriteeriumiks MTÜ eetikakoodeksi olemasolu (nt MTÜ avalikustatud otsus kodanikuühenduste eetikakoodeksiga liitumise kohta) ja selle järgimine. MTÜ-de, riigi- ja KOV asutuste informeerimine vastavast nõudest.	2010 Täitmata	SiM
2.3. MTÜ-de majandusaasta aruannete avalikustamine mittetulundusühingute ja sihtasutuste registris	2010 Täidetud	JuM

Teise meetme tegevustest saab lugeda ühe tegevuse täielikult täidetuks, ühe osaliselt täidetuks ning üks tegevus on täitmata.

MTÜ-de rahastamissüsteemi osas on alustatud programmi tegevustega, mille eesmärgiks on luua kodanikuühenduste riikliku rahastamise terviklik süsteem ja tugevdada kodanikuühiskonda. MTÜ-de rahastamisel riigi ja KOV eelarvest ei ole MTÜ eetikakoodeksi olemasolu kriteeriumiks seatud. Alates 2010. aastast esitavad MTÜ-d majandusaastaruanded mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrile: <https://ettevotjaportaal.rik.ee>.

3. MTÜ-de kaasamine eurofondide järelevalvesse

Tegevus	Tähtaeg ning täitmismärge	Täitja
3.1. Kodanikuühiskonda esindavaid valitsusväliseid organisatsioone kaasatakse struktuurivahendite seiresse ning tagatakse nende esindajate osalemine seirekomisjonides ning vajadusel ka teistes struktuurivahendite seirega seotud komisjonides ja töörühmades	2008 Täidetud	RaM (KKM, HTM, MKM)

Struktuurivahendite seirekomisjonide töösse on kaasatud sõltuvalt rakenduskava iseloomust Eesti Looduskaitse Selts, Eesti Keskkonnaühenduste Koda, Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsioon, Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liit, Ametiühingute Keskliit, Tööandjate Keskliit, Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit. Lisaks osalevad kahes seirekomisjonides ka Eesti Maaomavalitsuste Liit ja Linnade Liit.

4. Korruptsiooni- ja eetikaalase teadlikkuse suurendamine erasektoris

Tegevus	Tähtaeg ning täitmismärge	Täitja
4.1. Ettevõtjatele kavandatud seminarisarja väljatöötamine ja korraldamine, sh ettevõtjate teavitamine OECD altkäemaksuvastase konventsiooni3 printsiipidest	2009 Täidetud	JuM
4.2. Leebusprogrammi rakendamiseks ettevõtjate teavitamine, sh ettevõtjatele suunatud rahvusvahelise konverentsi korraldamine	2009 Täidetud	MKM
4.3. Koolitused ajakirjanikele (sh maakonnaajakirjanikele) uuriva ajakirjanduse edendamiseks	2009-2012 Täidetud	MTÜ Korruptsioonivaba Eesti
4.4. Korruptsiooniprobleemi analüüs ajakirjanduses	2008 Täidetud	MTÜ Korruptsioonivaba Eesti
4.5. Korruptsiooni ja pettuste leviku kaardistamine erasektoris	2009 Osaliselt täidetud	JuM

Ettevõtjatele suunatud seminarisari sai alguse 2009. aastal ning seni on toimunud seminar kolmel korral. 2009. aastal esimest korda toimunud seminaril keskenduti kartellikuritegudele ning leebusprogrammile („Kartellikuriteod Eestis ning nendevastane leebusprogramm“). Järgneval kahel aastal olid seminari teemadeks „Aus äritegevus riikides, kus aus äri pole võimalik“ ning „Riigihanked ja aus äritegevus“.

Korruptsioonivastase strateegia tegevuste raames viidi läbi uuring läbipaistvusest Eesti ajakirjanduses: [Kõuts-Klemm, R; Suni, R. 2009. Läbipaistvus Eesti ajakirjanduses](#). Samuti viidi 2009. aastal läbi koolitused ajakirjanikele uuriva ajakirjanduse edendamiseks. Koolitustel käsitleti kahte teemat: korruptsiooni võimalikkusest ajakirjanduses ning korruptsiooni kajastamisest ajakirjanduses. Koolitustel osales 40 ajakirjanikku 21 toimetusest.

MTÜ Korruptsioonivaba Eesti koostas ning avaldas 2011. a veebipõhise ajakirjaniku huvide konflikti käsiraamatu: <http://transparency.ee/cm/kasiraamat>.

Korruptsiooni ja pettuste levikule kaardistamise uuring erasektoris jäi riigieelarveliste vahendite puudumise tõttu ära. Seetõttu täideti tegevus osaliselt – Justiitsministeeriumi regulaarse korruptsiooniuuringu käigus on üheks sihtrühmaks erasektor.

II EESMÄRK - Huvide konfliktide vältimine ning avaliku sektori töötajate korrupsioonivastase hoiaku tugevdamine ja eetilise käitumise edendamine

Eesmärk hõlmab kolm meedet 9 tegevusega.

5. Korrupsiooni- ja eetikaalase teadlikkuse suurendamine erasektoris

Tegevus	Tähtaeg ning täitmismärke	Täitja
5.1. Uue korrupsioonivastase seaduse väljatöötamine, mis hõlmaks nii huvide konfliktide ennetamise muudetud regulatsiooni kui majanduslike huvide deklareerimise uut korraldust	2009 Täidetud	JuM
5.2. Majanduslike huvide deklaratsioonide andmekogu asutamine	2009-2010 Täitmata	JuM

Vabariigi Valitsus esitas uue korrupsioonivastase seaduse eelnõu (539 SE) Riigikogule ning selle esimene lugemine toimus 16.09.2009. Riigikogu koosseisu vahetumisega lõppes eelnõu menetlus 2011. aastal. 2012. a veebruaris esitati eelnõu muudetud kujul valitsusele ning kiideti valitsuse poolt heaks 16.02.2011. Korrupsioonivastane seadus võeti Riigikogu poolt vastu 06.06.2012 ning jõustub 01.04.2013. Uue korrupsioonivastase seaduse § 13 lg 4, mille alusel asutab Vabariigi Valitsus huvide deklaratsioonide registri, jõustub 01.01.2014.

6. Avaliku sektori töötajate korrupsiooni- ja eetikaalase teadlikkuse suurendamine

Tegevus	Tähtaeg ning täitmismärke	Täitja
6.1. Eetika õppevahendite ajakohastamine: uute videokaasuste lisamine, Eesti olukorral põhinevate juhtumianalüüside koostamine; huvide konfliktide puudutavate kaasuste lisamine	2008-2012	Riigikantselei
6.2. Eesti-spetsiifilise huvide konfliktide käsiraamatu koostamine, tutvustamine ja levitamine (sh veebilehtedel www.korrupsioon.ee ; www.avalikteenistus.ee ; www.aktiva.ee)	2010 Täidetud	Riigikantselei Justiitsministeerium
6.3. Eetikakoolituste korraldamine erinevatele avaliku sektori organisatsioonide töötajatele (sh avalikele teenistujatele)	2009-2012 Täidetud	Riigikantselei
6.4. Käivitatakse regulaarne eetikanõukogu töö	2008	Riigikantselei

Eetika õppevahend "Eetika avalikus sektoris" ajakohastati ja publitseeriti DVD-kandjal 300 tiraazis. Õppevahendile on lisatud kaks ingliskeelset õppefilmi plaadilt "Public Sector Ethics Resource Series", 4 videolõiku ETV arhiivimaterjalide hulgast ("Pealtnägija"), täiendavad lugemismaterjalid ja valdkonda reguleerivate õigusaktide viimased redaktsioonid.

Huvide konfliktide käsiraamat avaliku sektori töötajatele valmis ning avaldati 2011. aastal veebis www.korrupsioon.ee/huvidekonflikt ja otselink on lisatud aadressile www.avalikteenistus.ee. Avaliku eetika koolituste sihtrühma laiendati kõigile avaliku sektori töötajatele, s.h riigiasutuste ja põhiseaduslike institutsioonide töötajatele, KOV asutuste ametnikele, riigi- ja KOV asutuste hallatavate asutuste töötajatele, valla- ja linnavolikogude liikmetele, MTÜ-de liikmetele, riigi ja KOV osalusel ettevõtete töötajatele. Ajakohastati ka avaliku teenistuse eetika koolitusprogrammi ning töötati välja teistele avaliku sektori sihtgruppidele suunatud 1-päevane avaliku sektori eetika koolitusprogramm. Uuendatud avaliku teenistuse eetika koolitusprogramm koosneb kahest moodulist, millest esimene keskendub ametnikueetika baasteadmistele ja teine ametnikueetika teemadest süvitsi huvitatud ametnikele.

Eetikanõukogu moodustamise alus lisati avaliku teenistuse seaduse eelnõusse. Avaliku teenistuse seadus võeti vastu 13.06.2012. Uus avaliku teenistuse seadus jõustub 01.04.2013. Seaduse § 12 lg 1 kohaselt moodustab Vabariigi Valitsus Rahandusministeeriumi juurde ametnikueetika nõukogu (edaspidi eetikanõukogu), mille tegevuse eesmärk on ametnike põhiväärtuste ja ametnikueetika tugevdamine. Eetikanõukogu koosseisu kehtestab Vabariigi Valitsus rahandusministri ettepanekul kuni kolmeks aastaks.

7. Korruptsiooni- ja eetikaalaste uuringute korraldamine

Tegevus	Tähtaeg ning täitmismärke	Täitja
7.1. Eesti korruptsioonitaseme kordusuuringu korraldamine	2010 Täidetud	JuM
7.2. Ametnike rolle ja hoiakuid kaardistava kordusuuringu korraldamine	2009 Täidetud	Riigikantselei
7.3. Teavitaja kaitse süsteemi vajalikkuse ning sobivuse analüüs: avaliku ja erasektori organisatsioonide kaardistamine	2009 Täidetud	JuM

Eesti korruptsioonitaseme kordusuuring valmis 2010. aastal (<http://www.korruptsioon.ee/50628>). Ametnike rolle ja hoiakuid kaardistav kordusuuring viidi läbi ja on kättesaadav elektrooniliselt (http://www.emor.ee/public/documents/sectorid/Rollid_ja_hoiakud_avalikus_teenistuses_2009.pdf). Teavitaja kaitse süsteemi analüüs viidi läbi uut korruptsioonivastase seaduse eelnõud koostades ning selle tulemused kajastuvad [eelnõu seletuskirjas](#).

III EESMÄRK – Korruptsiooni vältimine kohalikes omavalitsustes

Kolmanda eesmärgi täitmisele on suunatud kaks meetet kuue tegevusega.

8. KOV kohta käiva info kättesaadavuse parandamine

Tegevus	Tähtaeg ning täitmismärke	Täitja
8.1. Lepingulise delegerimise korruptsioonitundlikkuse analüüs	2009 Täidetud	JuM
8.2. Ühtse vormi kehtestamine KOV-de kulutuste avalikustamiseks	2010 Täitmata	SiM
8.3. Ühtse elektroonilise rakenduse loomine KOV-dele ametlike dokumentide väljapanekuks ja nõude täitmise jälgimine	2010 Täidetud	SiM

Lepingulise delegerimise analüüs on läbi viidud ning avaldatud. Kohalikele omavalitsustele on loodud ühtne rakendus ametlike dokumentide kasutuselevõtuks, kuid selle kasutuselevõtt on vabatahtlik. Ühtset vormi KOV-i kulutuste avalikustamiseks loodud ei ole.

9. KOV kohta käiva info kättesaadavuse parandamine

Tegevus	Tähtaeg ning täitmismärke	Täitja
9.1. Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse (KOFs) eelnõu ettevalmistamine	2009 Täidetud	RaM
9.2. Siseauditi kohustuslikuks muutmine KOV-des	2010 Täidetud	SiM
9.3. KOV-de siseauditi süsteemi kehtestamine seadusega	2010 Täidetud	SiM

01.01.2011 jõustus kohaliku omavalitsuse finantsjuhtimise seadus (KOFs), mille rakendussätte §-ga 63 muudetakse KOKS-i täiendades seda §-ga 48¹ „Sisekontrollisüsteem ja siseauditeerimine“. Selle sättega reguleeritakse KOVde sisekontrollisüsteemi ja -auditeerimise korraldus. Regulatsiooni kohaselt tagab volikogu sisekontrollisüsteemi rakendamise ja siseaudiitori kutsetegevuse korraldamise. Selle kohustuse täitmiseks luuakse kas vastav struktuuriüksus või ametikoht. Siseaudiitori kutsetegevuse korraldamisel ja tema kutsetegevuse alusena rakendatakse audiitortevõtte seaduses sätestatud. Põhjusel, et seaduses sätestatud muudatuste siseseviimine (vastavate struktuuride moodustamine ja väljaõppinud ametnikega komplekteerimine) toob kaasa KOV eelarvele kulutusi, on seaduse nimetatud paragrahvi jõustumiseks jäetud üleminekuajaks – seadusemuudatus rakendub alates 01.01.2013.

IV EESMÄRK – Korruptsiooni vältimine tervishoius

Korruptsiooni vältimiseks tervishoius näeb korruptsioonivastane strateegia ette 8 tegevust.

10. Info saamine korruptsiooni ulatuse kohta tervishoius

Tegevus	Tähtaeg ning täitmismärge	Täitja
10.1. Tervishoiu korruptsiooniprobleemi põhjalik kaardistamine ning korruptsioonivastase strateegia täiendamine (vajadusel eraldi tegevuskava loomine), võttes arvesse ka rahvusvahelise meditsiinipettuste vastase võrgustiku (NHS4) kogemusi.	2009 Täidetud	SoM JuM

[Tervishoiusüsteemi pettuseid ja korruptsiooniriske kaardistav uuring](#) valmis ESF-i vahenditest Justiitsministeeriumi tellimisel 2011. aasta novembris ning Tartu Ülikooli sotsiaalteaduslike rakendusuuringute keskuse poolt 2011. aastal. Uuringus toodud meetmed ja ettepanekud on sisendiks uue strateegia koostamisel.

11. Korruptsiooni- ja eetikaalase teadlikkuse tõstmine tervishoius

Tegevus	Tähtaeg ning täitmismärge	Täitja
11.1. Eetikakoolituste korraldamine tervishoiutöötajatele	2010 Täitmata	SoM
11.2. Tervishoiusektori spetsiifilise huvide konflikti vältimise juhtnööride väljatöötamine ja teavitustegevuse korraldamine tervishoiusektoris	2011 Täitmata	SoM
11.3. Tervishoiu järelevalveametnike koolitamine korruptsioonijuhtumite tuvastamiseks	2011 Täitmata	SoM
11.4. Korruptsioonijuhtumitest teavitamise süsteemi väljatöötamine tervishoius	2011 Täitmata	SoM

Tegevused 11.1–11.3 on täitmata. Osa tegevustest on edasi lükatud seoses „Tervishoiu-süsteemi pettuseid ja korruptsiooniriske kaardistava uuringu“ planeeritud hilisema valmimisega 2011. aasta novembris.

12. Läbipaistvuse suurendamine teenuste osutamisel

Tegevus	Tähtaeg ning täitmismärge	Täitja
12.1. SoM 22.06.04 määruse nr 85 täiendamine, et vältida pettust tõendite väljastamisel	2009 Täitmata	SoM
12.2. Digitaalse meditsiinidokumentatsiooni kasutuselevõtmine ning tervise infosüsteemiga seotud lahenduste väljatöötamine (SMS-side, arsti vastuvõtuoja digitaalne meeldetuletus)	2012	SoM
12.3. Elektroonilise järjekorrasüsteemi loomine	2011 Osaliselt täidetud	SoM

Tegevuse 12.1 osas ei ole Sotsiaalministeeriumi ja Justiitsministeeriumi poolt sobivat regulatsiooni välja töötatud. Elektroonilise järjekorrasüsteemi arendus on tehtud ja seda täiendatakse 2012. aastal.

V EESMÄRK - Korruptsiooni vältimine riigi ja kohalike omavalitsuste asutatud sihtasutustes

Eesmärk sisaldab kahte meetet ning kolme tegevust, millest üks on täielikult ning kaks osaliselt täidetud.

13. Täpsema info kogumine riigi ja KOVi asutatud sihtasutuste kohta

Tegevus	Tähtaeg ning täitmismärge	Täitja
13.1. Riigi ja KOV sihtasutustest koondülevalde saamise korralduse tagamine	2010 Osaliselt täidetud	RaM

Kuigi erinevatest aruannetest ja andmebaasidest on Rahandusministeeriumi hinnangul olemas ülevalde erinevatest riigi ja kohalike omavalitsuste sihtasutustest, puudub ühtne ülevalde sihtasutuste asutajate, eesmärkide, toetuste summade (nii saadud kui jagatud summade lõikes), toetuste eesmärkide ning võetud kohustuste kohta.

14. Kontrolli tugevdamine riigi asutatud sihtasutuste üle

Tegevus	Tähtaeg ning täitmismärge	Täitja
14.1. Ministeeriumidele uue riigivara seadusega otsese õiguse andmine sihtasutuste (sh ka nt sihtasutuste juhtimise) auditeerimiseks	2009 Osaliselt täidetud	RaM
14.2. Riigivaraseaduses ministri kohustuste täpsustamine riigi osalusega sihtasutuste asutajaõiguse teostamisel	2009 Täidetud	RaM

Tegevuse 14.1. indikaatoritest üks on täidetud: uue riigivara seadusega on ministeeriumidel sihtasutuste auditeerimise õigus. 2012. aastal viib Rahandusministeerium riigi osalusel asutatud sihtasutuste osas läbi analüüsi, kus hindab eelnõu rakendumist ning vaatab, kui aktiivselt on auditeid läbi viidud, hindab nende sisulist kvaliteeti ning analüüsib audititulemuste kasutamist SA-de tegevuse suunamisel. Strateegia lõpparuande koostamisel esitab RaM indikaatorite 2 ja 3 kohta põhjaliku tagasiside (2. indikaator: SA auditite arvu suurenemine ja auditite sisulise kvaliteedi tõus; 3. indikaator: Audititulemuste kasutamine SA tegevuse suunamisel, seaduslikkuse hindamisel ning läbipaistvamaks muutmisel).

Tegevus 14.2. on riigivara seadusega täidetud ministri kohustuste täpsustamisega. Vastavalt riigivaraseaduse §-le 9 peab osaluse valitseja ning asutaja- või liikmeõiguste teostaja tagama äriseadustiku, sihtasutuste seaduse, mittetulundusühingute seaduse ja muude õigusaktidega äriühingu aktsionärile või osanikule, sihtasutuse asutajale või mittetulundusühingu liikmele pandud õiguste ja kohustuste täitmise, määratlema riiklikest arengukavadest ja muudest dokumentidest tulenevalt äriühingu, sihtasutuse või mittetulundusühingu strateegilised eesmärgid ning kontrollima ja hindama nende saavutamist.

VI EESMÄRK - Korruptsiooni vältimine juhtimisõiguse taotlemisel, tehnöülevaatusel ja sõidukite registreerimisel

Eesmärgi tegevustest on täidetud 3, täitmata 2 ning osaliselt täidetud 1.

15. Järelevalve suurendamine juhtide koolitamise ja juhtimisõiguse taotlemise üle

Tegevus	Tähtaeg ning täitmismärge	Täitja
15.1. Politsei kaasamine järelevalvesse: koostöölepe sõlmimine ARK ja Politsei ameti vahel	2008 Täidetud	MKM
15.2. Biomeetriliste identifitseerimisseadmete kasutuselevõtt	2009, 2012 Täitmata	MKM

2007. aasta oktoobris sõlmiti Politsei ja ARK-i vahel koostöölepe, millega seoses viidi kõikides maakondades läbi perioodilisi autokoolide, tehnöülevaatuspunktide, raskeveokite jm kontrollreide. Biomeetriliste identifitseerimisseadmete kasutuselevõttu ei ole toimunud. Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium hindas sõrmejäljebiomeetria kasutuselevõttu mittevajalikuks. Näobiomeetria on planeeritud kasutusele võtta 2012. aasta jooksul.

16. Järelevalve suurendamine tehnoülevaatus ja sõidukite registreerimise üle

Tegevus	Tähtaeg ning täitmismärge	Täitja
16.1. Elektroonilise valve kasutuselevõtt tehnoülevaatuspunktides	2009 Täitmata	MKM
16.2. Kaamerate paigaldamine väiksemate büroode juurde – alale, kus tehakse registreerimiseelset ülevaatus	2008 Osaliselt täidetud	MKM
16.3. Väljasõitude registreerimine liiklusregistri infosüsteemis ARIS	2008 Täidetud	MKM

Alus elektroonilise valve kasutuselevõtuks (16.1.) tehnoülevaatuspunktides tekkis 01.07.2011 jõustunud liiklusseadusega. Liiklusseadusest ei tulene eraõiguslikele ülevaatuspunktidele kohustust katta videovalvesüsteemi hankimise, paigaldamise ega hooldamisega seotud kulusid. Seetõttu on kavas täpsustada liiklusseaduse sõnastus selliselt, et videovalvesüsteemi hankimise, paigaldamise ja hooldamisega seotud kulude katmine jääks ülevaatuspunkte haldavate ettevõtete kohustuseks. Eeltoodu tõttu ei ole videovalvesüsteemi kasutusele võetud. Eeldatav liiklusseaduse muudatuse jõustumise tähtaeg on 2013. a algus, millele järgneb üheaastane üleminekuaeg ülevaatuspunktidele videovalvesüsteemide paigaldamiseks. Süsteemi eeldatav käivitumine toimub 2014.a alguses.

Kaamerad on paigaldatud (16.2.) nelja büroo juurde ning rahaliste vahendite puudumise tõttu rohkem kaameraid paigaldatud ei ole. 2012-ks aastaks on vananenud ka juba paigaldatud kaamerad. Kaamerate paigaldamine asendati nõudega jäädvustada sõidukid fotomaterjalina koos muude dokumentidega. Samuti tugevdati registreerimiseelset ülevaatus kontrolli sisekontrolli tegemise õiguse ja kohustuse andmisega maanteeameti regioonidele.

Väljasõitused (16.3.) asuti registreerima 2010. aastal valminud liiklusregistri infosüsteemis.

17. Autokoolide ja tehnoülevaatuspunktide kontrollijate teadlikkuse tõstmine

Tegevus	Tähtaeg ning täitmismärge	Täitja
17.1. Koolituste korraldamine autokoolide ja tehnoülevaatuspunktide kontrollijatele	2008 Täidetud	MKM

Kõikidele ARK büroodele viidi läbi koolitus 2008. aastal. Koolituse eesmärgiks oli autokoolide ja tehnoülevaatuspunktide kontrollijate koolitamine perioodiliste kontrollide läbiviimiseks. Igast büroost osales vähemalt üks spetsialist (suuremate maakondade puhul rohkem). Toimusid järgmised koolitused:

- 1) „Mootorsõidukijuhi üle teostatava järelevalve korraldamisest ning järelevalve tõhustamisest“, osales 26 ARK töötajat, 1 MTA töötaja, Autokoolide Liidu, Liikluskoolide Liidu OÜ Autosõit esindajad;
- 2) „Järelevalve korraldusest ja tõhustamisest tehnoülevaatusel“, osales 18 ARK järelevalve töötajat.

Järelevalve tõhustamisele õppesõidukite kasutamise üle kaasatu politseiprefektuurid.

VII EESMÄRK - Korruptsiooni vältimine poliitiliste parteide rahastamisel

Poliitiliste parteide rahastamisega seotud tegevustest täideti 6 ning üks tegevus on täitmata.

18. Erakondade valimisreklaamile selgemate piirangute kehtestamine

Tegevus	Tähtaeg ning täitmismärge	Täitja
18.1. Senisest läbimõeldumate ja selgemate piirangute kehtestamine valimisreklaamile	2009 Täitmata	JuM

Valimisreklaamile kehtestatud piiranguid muudetud ei ole.

19. Kontrolli tõhustamine erakondade rahastamise üle

Tegevus	Tähtaeg ning täitmismärge	Täitja
19.1. Erakondade rahastamise kontrollorganile järelauditi tellimise õiguse andmine	2009 Täidetud	JuM
19.2. Erakonna rahastamise kontrollorgani pädevuse laiendamine	2009 Täidetud	JuM
19.3. Erakondade aastaaruannete, valimiskulutuste aruannete ja annetuste registri õigeaegne ja korrektne avalikustamine	2009 Täidetud	JuM
19.4. Erakondade rahastamisreeglite rikkumisega seotud karistusõiguslike meetmete piisavuse analüüsimine	2009 Täidetud	JuM
19.5. Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse analüüs ning võimalik laiendamine MTÜ-dele (erakondadele)	2009 Täidetud	JuM
19.6. Erakonnaga seotud organisatsioonidele selgete rahastamisreeglite kehtestamine	2009 Täidetud	JuM

Erakondade rahastamise kontrolliga seotud tegevused on muuhulgas seotud GRECO soovitustega.

- Erakonnaseaduse muutmise eelnõu jõustus 01.04.2011 ning kuigi seaduse kohaselt ei ole kontrollorganil kohustust järelauditi tellimiseks, ei keela seadus vajadusel selle tegemist. Kontrollorganil (erakondade rahastamise järelevalve komisjon, edaspidi ERJK) on võimalik küsitleda annetajat (§ 12⁸ lg 3 + § 12¹¹ lg 3) ning annetuse vastuvõtjat (§ 12⁸ lg-d 2 ja 3 + § 12¹¹ lg 1 p 5) ning nõuda asjassepuutuvaid dokumente. EKS § 12¹¹ lg 2 punkt 1 sätestab täpsemalt ka ettekirjutuse iseloomu teabe saamisel. Selle kohaselt saab ettekirjutusega kohustada erakonda, erakonna nimekirjas kandideerinud isikut, valimisliitu, valimisliidu nimekirjas kandideerinud isikut või üksikkandidaati esitama komisjoni määratud tähtaja jooksul nõutud dokumendid või aruanne või kõrvaldama aruandes või annetuste registris puudused. EKS §12¹¹ lg 4 kohaselt saab komisjon ettekirjutusega kohustada kolmandat isikut andma komisjonile selgitusi või esitama asjassepuutuvaid dokumente. Täiendavalt rakenduvad ERJK puhul ka haldusmenetlusest tulenevad põhimõtted. Haldusorgan on kohustatud välja selgitama menetletavas asjas olulise tähendusega asjaolud ja vajaduse korral koguma selleks tõendeid oma algatusel.

Maksukorralduse seaduse § 29 p 32 kohaselt on kontrollorganil õigus pöörduda Maksu-ja Tolliameti poole, et saada infot ulatuses, mis on vajalik komisjonile erakonnaseadusega pandud ülesannete täitmiseks.

Kontrollorgan saab ise kontrollida erakonda, erakonnanimekirjas kandideerinud isikut, valimisliitu, valimisliidu nimekirjas kandideerinud isikut ja üksikkandidaati, võrrelda valimiskampaania aruannet majandusaasta aruande ning annetuste registriga (ainult erakonnal on vastav register). Kontrollorgan saab võtta tööle isikuid, kes on pädevad auditi tegemiseks ning seeläbi puudub vajadus kohustada seadusega järelauditi tegemist. Selleks ülesandeks tuleb riigieelarvest komisjonile raha eraldada.

- Kontrollorgani pädevust laiendati võrreldes varasema kontrollorgani (riigikogu korruptsioonivastase seaduse kohaldamise erikomisjon) pädevusega. Kontrollorgani pädevust reguleerivad erakonnaseaduse § 12¹⁰ ja § 12¹¹, mis kohustavad ERJK-d komisjoni rikkumise avastamisel teha ettekirjutusi, määrata sunniraha (asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras kuni 6400 eurot) ning viivist (kui EKS § 12¹¹ lõike 1 punktis 4 sätestatud ettekirjutust ettekirjutuses sätestatud tähtpäevaks ei täideta, peab erakond maksma riigieelarvesse kantava summa järgilt viivist 0,85 protsenti iga maksimisega viivitatud kalendripäeva eest). Kontrollorgani ettekirjutuse peale on võimalik pöörduda halduskohtusse kaebusega (kui EKS § 12¹³).

- Vastavalt EKS §-le 12⁹ esitab erakond majandusaastaaruande 30. juuniks kohtu registriosakonnale, kes avalikustab aruande mittetulundusühingute ja sihtasutuste veebipäringusüsteemis. Majandusaasta aruande esitamata jätmisel kohaldatakse mittetulundusühingute seadust, mille tulemusel võidakse erakonna tegevus lõpetada. Kui erakond jätab seaduses sätestatud tähtaja möödumisest alates kuue kuu jooksul majandusaasta aruande tähtaegselt registripidajale (kohtu registriosakond) esitamata, kohustab registripidaja teda registrist kustutamise hoiatusel esitama majandusaasta aruande määratud tähtaja jooksul (MTÜS § 361). Erakonna majandusaasta aruandes kajastatakse ka erakonna sidusorganisatsiooni poolt erakonna eesmärkide saavutamiseks tehtud kulutused (EKS § 12⁹ lg 4).

Vastavalt EKS §-le 12⁸ lg-le 1 esitab erakond erakondade rahastamise järelevalve komisjonile aruande Riigikogu, Euroopa Parlamendi või kohaliku omavalitsuse volikogu valimiskampaania

läbiviimiseks erakonna ja tema sidusorganisatsioonide ning erakonna nimekirjas kandideerinud isikute valimiskampaania kulude ja kasutatud vahendite päritolu kohta ühe kuu jooksul arvates valimispäevast. Valimiskampaania aruanne avalikustatakse erakondade rahastamise järelevalve komisjoni veebilehel.

EKS § 12³ lg 7 kohaselt avalikustab erakond temale tehtud annetused ja tasutud liikmemaksud kvartali esimese kuu kümnendal kuupäeval oma veebilehel peetavas annetuste registris. Erakond avalikustab ka annetused, mis on tagastatud selle teinud isikule või kantud riigieelarvesse käesoleva seaduse.

Kui keelatud annetus on jäetud riigieelarvesse kandmata (§12⁴ lg 1 ja 2), teeb ERJK ettekirjutuse vastav kohustus täita (§ 12¹¹ lg 1 p 3 ja 4). Ettekirjutuse mittetäitmisel määratakse riigieelarvesse kantava summa jäägilt viivist 0,85 protsenti iga maksmisega viivitatud kalendripäeva eest § 12¹² lg 2).

- KarS § 402², mis sätestas kriminaalkaristuse keelatud annetuse vastuvõtmise eest, tunnistati kehtetuks.
- 18.04.2012 võeti Riigikogus vastu rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse muutmise eelnõu, millega viidi MTÜ-d kohustatud subjektide hulka. Muudatuste (jõustusid 18.05.2012) kohaselt on MTÜdel kohustus identifitseerida isik, kes tasub MTÜle sularahas üle 15 000 euro. Kohustatud subjektid on kohustatud rahapesu andmehüroole teatama kahtlasest ja üle 32 000 euro sularahatehingutest.
- Erakonnaseaduse (§ 12⁶) kohaselt laienevad erakonna sidusorganisatsioonile samad annetusele kehtestatud nõuded, mis erakonnalegi.

VIII EESMÄRK – Korruptsioonikuritegude uurimise tõhustamine

20. Korruptsioonikuritegudele spetsialiseerumise tagamine menetlusasutustes

Tegevus	Tähtaeg ning täitmismärke	Täitja
20.1. Prefektuurides korruptsiooni- ja ametialastele kuritegudele spetsialiseerunud uurijate grupi ametisse nimetamine, vajadusel korruptsiooni- ja ametialaste kuritegude uurimiseks eraldi üksuste loomine	2008 Täidetud	SiM
20.2. Raskemate kuritegude menetlejate motivatsioonisüsteemi väljatöötamine	2009 Täidetud	SiM
20.3. Uurijate ja prokuröride koolitamine avalik-õiguslikus sektoris juriidiliste isikute, erasektori korruptsiooni; jälitustegevuse alal korruptsioonikuritegude uurimisel. Parimate kogemuste jagamine uurimisasutuste (sh Kapo) vahel.	2009-2012 Täidetud	SiM, Riigiprokuratuur

Kuni 31.12.2011 töötasid prefektuuride alluvuses korruptsioonikuritegude menetlemisele spetsialiseerunud teenistused/talitused. Alates 01.01.2012 on piirkondlikud korruptsioonikuritegude menetlemisele suunatud üksused Kriminaalpolitsei alluvuses. Jooksvalt on korraldatud koolitusi korruptsioonikuritegude uurimise tõhustamiseks.

21. Menetlusvõime tugevdamine korruptsioonikuritegudes

Tegevus	Tähtaeg ning täitmismärke	Täitja
21.1. Riski- või ohuanalüüside koostamine ning sellest tulenevalt ühiste töösuundade kokkuleppimine aasta alguses prokuratuuri ja uurimisasutuste vahel	2008-2012 Täidetud	Riigiprokuratuur, Politseiamet, Kaitsepolitseiamet
21.2. Riigihangete teostamise nõuete rikkumise eest vastutuse selgem regulatsioon (KarS § 300 muutmise)	2009 Osaliselt täidetud	JuM
21.3. Isikuandmete varjatud kogumise regulatsiooni korrastamine	2009 Osaliselt täidetud	JuM

Prokuratuuri tegevus on olnud kooskõlastatud PPA ja KAPO ohuhinnangutega. 2012. aasta juuni alguse seisuga olid tegevused 21.2 ja 21.3 tegevused täidetud osaliselt.

Lisa 2. Ülevaade korruptsiooni ulatusest ning probleemidest korruptsiooniuringu (2010) alusel⁹

Avaliku sektori töötajad suhtuvad korruptsiooni taunivamalt

1. Hoiakud korruptsiooni on muutunud paremuse suunas, Korruptiivselt käituks 10% ametnikest, 34% elanikest ja 35% ettevõtjatest (2006. aastal vastavalt 12%, 44%, 34%).
2. Võrreldes ettevõtjate ja elanikega aktsepteerivad ametnikud kõiki eetilisel kahemõttelisi olukordi vähem – nad peavad loetletud tegevusi sagedamini korruptsiooniks kui ettevõtjad ja elanikud.
3. Avaliku sektori töötajad defineerivad võrreldes 2006. aastaga korruptsiooni pisut kitsamalt. Kingituse vastuvõtmist peab korruptsiooniks 66% ametnikest (2006: 70%). Ettevõtjatest peab kingituse vastuvõtmist korruptsiooniks 62% (2006: 57%) ning elanikest 54% (2006: 44%).
4. Kasvanud on nende elanike osakaal, kes peavad korruptsiooni tõsiseks probleemiks: 64%-lt 68%-le.

Kokkupuude korruptsiooniga on vähenenud

5. 10% ettevõtjatelt on aasta jooksul meelehead soovitud (2006. a: 15%).
6. Meelehead on maksnud 3% ettevõtjatest, neist 74% tegi seda omal algatusel.
7. Ametnikele on maksnud meelehead 4% elanikest (2006. a: 8%).
8. Altkäemaksu on ükskõik missuguse teenuse vähemalt üks kord küsitud 18% inimestelt (2006. aastal 27%).
9. Isiklikult on korruptsiooniga kokku puutunud 3% ametnikest (2006. a: 4%).
10. Poliitilise korruptsiooniga kokkupuutunud inimesi teatakse rohkem kui 2006. aastal – 16% (2006. aastal 10%). Enam teatakse ka inimesi, kes on kokku puutunud huvide konfliktiga (2010: 21%; 2006: 14%) ja ametnikupoolse siseinfo kuritarvitamisega (2010: 20%; 2006: 15%).

Suurema korruptsiooniohuga valdkonnad on jäänud võrreldes varasemaga samaks

11. Enam on levinud altkäemaksu küsimine tehnölevaatusel (11%) ja seoses arstidega (9%).¹⁰ 2006. aastal tunnistas altkäemaksu küsimist tehnölevaatusel, juhiloa saamisel ning sõiduki registreerimisel 19% küsitletutest; arstidega suheldes tunnistas altkäemaksu küsimist 14% inimestest. Koolide/ülikoolide ning lasteaedadega seoses küsiti mõlemal puhul altkäemaksu 5%-lt elanikelt.
12. Ettevõtjatelt on enam küsitud altkäemaksu tehnölevaatusel (5%)¹¹ ja riigihangetel (4%). 2006. aastal nimetati levinuimaks valdkonnaks sõiduki registreerimist, tehnölevaatust ja juhiloa saamist (6%) ning altkäemaksu küsimist seoses trahvide, riikliku järelevalve ja inspekteerimisega (5%).

⁹ Korruptsiooniuring Eestis. Kolme sihtrühma uuring. 2010. Justiitsministeerium. Kättesaadav: http://www.korruptsioon.ee/orb.aw/class=file/action=preview/id=50629/Korruptsioon_2010.pdf.

¹⁰ Tulemused ei ole päris võrreldavad, sest 2006. aastal küsiti tehnölevaatuse, juhiloa saamise ja sõiduki registreerimise kohta ühe küsimusega, 2010. aastal aga eraldi. Küsimused küsiti erinevalt 2010. aastast koos ka kooli, ülikooli ning lasteaiaga.

¹¹ Lisaks 0,5% nimetas altkäemaksu küsimist sõiduki registreerimisel.

Korruptsiooni aktsepteerivad enam suurte linnade elanikud

13. Korruptsiooni aktsepteerivad vähem Tallinnas töötavad ametnikud.
14. Eesti elanikest on korruptiivsemad hoiakud mitte-eestlastel, noortel ja suurte linnade elanikel.
15. Korruptsiooni peavad ettevõtjad levinumaks Põhja- ja Lääne-Eestis (19%). Altkäemaksu nõudmist tunnistati ettevõtjate poolt kaubandus- ja teenindussektoris (19%) ning sekundaarsektoris (s.h ehitus) (18%).

Korruptsiooni peetakse levinuks trahvide ärahoidmiseks ja riigihangetel

16. Elanikud peavad võrreldes 2006. aastaga altkäemaksu levikut väiksemaks.
17. Elanikud peavad levinumaks altkäemaksu eelkõige trahvide ja karistuste ärahoidmiseks (53%) ja riigihanke saamiseks (50%). Hinnangud 2006. aastal olid vastavalt 73% ning 47%.
18. Ettevõtjate hinnangul on korruptsioon levinuim riigihangetel (49%) ning riigivara enda kätte mängimisel (49%). 2006. aastal olid hinnangud negatiivsemad (vastavalt 57% ja 60%). Ettevõtjad pidasid ka kohaliku omavalitsuse puhul enam levinuks petmist hangetel ja kohaliku vara enese kätte mängimist.
19. Ettevõtjad peavad riigi tasandil korruptsiooni levinumaks kui omavalitsustes (vastavalt 74% ja 64%).
20. Korruptsiooni peavad võrreldes suurettevõtete juhtidega levinumaks ning suhtuvad sellesse sallivamalt väikeettevõtete juhid.
21. Avaliku sektori töötajad pidasid altkäemaksu levinumaks trahvide ja muude karistuste ärahoidmiseks (46%) ning soodsateks otsusteks (s.h kohtuotsusteks) (35%).
22. Vähenenud on nende ametnike osakaal, kes arvavad, et nende asutusele makstakse altkäemaksu raha, kingituse või teenete näol (2010. aastal 20% ning 2006. aastal 23%).

Altkäemaksuga puutuvad rohkem kokku naised, mitte-eestlased ja tallinlased

23. Võrreldes muude sihtgruppidega on keskmiste põhjal suurem kokkupuude altkäemaksuga naistel, mitte-eestlastel ja tallinlastel.

11% ettevõtjatest on maksnud altkäemaksudeks üle 5000 krooni

24. Levinuim elanike poolt makstav altkäemaksu summa oli 1000 krooni (63,9 eurot). Enam kui 1000 krooni kulutas 8% korruptsiooniga kokku puutunud elanikest (2006. a: 8%).
25. 11% altkäemaksu korruptsiooniga kokku puutunud ettevõtjatest oli kulutanud enam kui 5000 krooni (319,6 eurot) (2006. aastal 9%). Enamik ettevõtjatest väitis, et on raha kulutanud sümbolseks kingituseks või teinud vastuteene (57%).

Korruptsioonist teatatakse õiguskaitseorganitele väga vähe

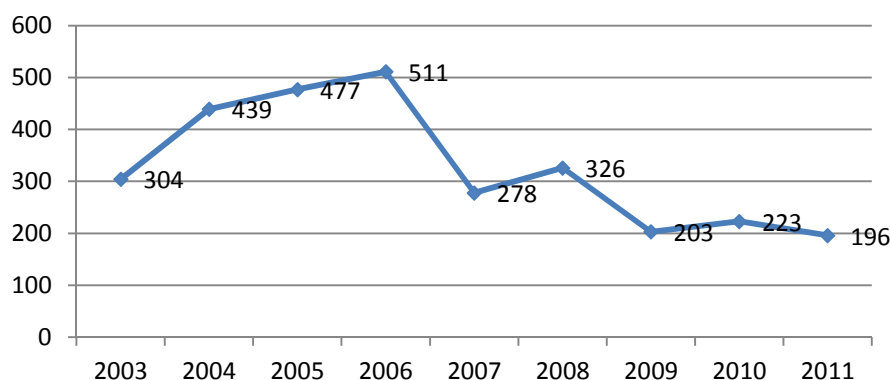
26. Vaid 1% korruptsiooniga kokku puutunud elanikest teatas sellest õiguskaitseorganitele (sama 2006. aastal). Avaliku sektori töötajatest teatas õiguskaitseorganitele 13% (2006. aastal 5%) ning ettevõtjatest 1% (sama 2006. aastal).
27. Peamise mitteteatamise põhjusena toodi sarnaselt eelmise uuringutulemustega selle, et korruptsiooni oleks raske tõestada. Järjekohalt teine põhjus oli see, et ei taheta kellelegi lisaprobleeme tekitada (elanikud); et juhtum oli tühine ja tähtsusetu (ettevõtjad); et asjaosaliste üle ei mõistetakse nagunii kohut (avalik sektor).

Lisa 3. Ülevaade korruptsioonikuritegudest¹²

Korruptsioonikuritegudena saab käsitleda erinevaid süütegusid, mil isik hüve saamiseks kasutab ära oma ametikohta. Kuritegude statistikas sisalduvad ka need kuriteod, mille näol ei ole tegu klassikaliste korruptsioonikuritegudega (KarS §-s 291 sätestatud võimuliialdus). Korruptsioonikuritegude statistikas käsitletakse korruptsioonikuritegusid, mis on koondatud KarS-i ametialaste süütegude peatükki (§§ 289-300²). Lisaks sellele käsitletakse korruptsioonikuritegudena ka omastamist ametiisiku poolt (§ 201 lg 2 p 3) ning kelmust ametiisiku poolt (§ 209 lg 2 p 1¹).

Korruptsiooni võib defineerida kui omakasu eesmärgil ametiseisundi kuritarvitamist. Karistusseadustik korruptsiooni ei defineeri ning karistatavad on konkreetsed seadustiku koosseisud (pistise andmine ja võtmine, altkäemaksu andmine ja võtmine jne). Korruptsioonivastases seaduses (RT I 1999, 16, 276) on defineeritud korruptiivne tegu kui ametiisiku poolt ametiseisundi kasutamine omakasu saamise eesmärgil, tehes põhjendamatu või õigusvastaseid otsuseid või toiminguid või jättes tegemata õiguspäraseid otsuseid või toiminguid.

2011. aastal registreeriti Eestis 196 korruptsioonikuritegu¹³. Seda on 12% vähem kui 2010. aastal ning 3% vähem võrreldes 2009. aastaga. Registreeritud kuritegude oluline langus 2007. aastal on osaliselt seotud karistusseadustiku muudatustega: kehtetuks tunnistati KarS-i paragrahvid 289 ja 290 (vastavalt ametiseisundi kuritarvitamine ja ametialane lohakus). Kuigi karistusseadustikku täiendati uute kuriteokoosseisudega oli suurema languse põhjuseks ka võimuliialduste arvu langus ning oluline vähenemine registreeritud ametialaste võltsimiste registreerimises (2006. aastal registreeriti varasemast oluliselt rohkem ametialase võltsimise kuritegusid, kuid need olid enam-jaolt seotud paari inimese tegevusega).



Joonis 1. Registreeritud korruptsioonikuriteod, 2003-2011

2011. aastal registreeritud kuritegudest levinuim oli altkäemaksu võtmise ning altkäemaksu andmise kuriteod. Võrreldes 2010. aastaga muutus kõige enam altkäemaksu võtmiste arv (+12), altkäemaksu andmine vähenes (-14). Pistise võtmise ja altkäemaksu vahendamise kuritegusid registreeriti poole vähem (-10).

Tabel 1. Korruptsioonikuritegude arv ja muutus

	2009	2010	2011
Omastamine ametiisiku poolt (§ 201 lg 2 p 3)	28	19	24
Kelmus ametiisiku poolt (§ 209 lg 2 p 1 ¹)	3	8	5
Ametiseisundi kuritarvitamine (§ 289)			
Ametialane lohakus (§ 290)			
Võimuliialdus (§ 291)	36	40	32
Riikliku järeelvalve ebaseaduslik teostamine (§ 291 ¹)	4	1	

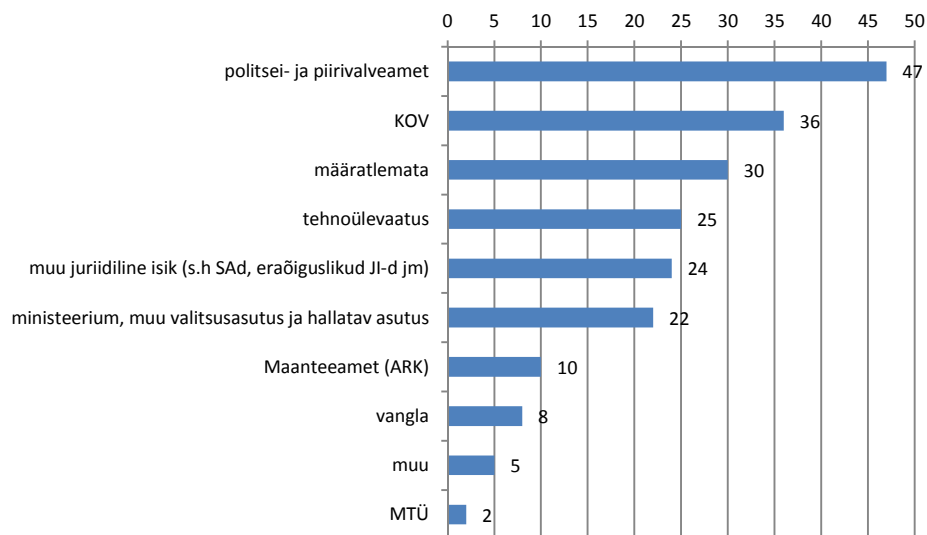
¹² Põhineb Justiitsministeeriumi ülevaatel „Kuritegevus Eestis 2010“ ning „Kuritegevus Eestis 2011“ (ilmumata).

¹³ Paragrahvid 201 lg 2 p 3 – omastamine ametiisiku poolt; 209 lg 2 p 1¹ - kelmus ametiisiku poolt; 289-300² – pistise ja altkäemaksu kuriteod, mõjuvõimuga kauplemine, riigihangete teostamise nõuete rikkumine, toimingupiirangu rikkumine jne.

Andmekogu pidamise nõuete rikkumine (§ 292)			
Pistise võtmine (§ 293)	21	20	10
Altkäemaksu võtmine (§ 294)	30	31	43
Pistise vahendus (§ 295)	1		
Altkäemaksu vahendus (§ 296)	11	20	10
Pistise andmine (§ 297)	18	11	12
Altkäemaksu andmine (§ 298)	25	47	33
Mõjuvõimuga kauplemine (§ 298 ¹)	2	4	10
Ametialane võltsimine (§ 299)	21	5	3
Riigihangete teostamise nõuete rikkumine (§ 300)	1	6	7
Toimingupiirangu rikkumine (§ 300 ¹)	2	10	7
Notari poolt teadvalt ebaseadusliku ametitoimingu tegemine (§ 300 ²)		1	
Kokku	203	223	196

Korruptsioonikuritegudes mõisteti 2011. aastal süüdi 46 füüsilist¹ ning 3 juriidilist isikut. 40 süüdimõistetut said karistuseks vangistuse (s.h tingimisi vangistus), ning 9-le mõisteti rahaline karistus. Õigeks mõisteti 3 isikut.

Korruptsioonikuritegusid registreeriti kõige enam seoses politsei- ja piirivalveametiga (47) ning kohalike omavalitsustega (35). Kuna arvud sisaldavad ka võimuliialduse juhtumeid, mõjutab see politsei- ja piirivalveametiga seotud juhtumite arvu. 2010. aastal registreeriti enam korruptsioonijuhtumeid seoses kohalike omavalitsuste, eraõiguslike juriidiliste isikute ning politseiga. 2009. aastal oli registreeritud juhtumite arv suurim politsei, omavalitsuste ning tehnoulevaatusega seotud kuritegudes. Joonise puhul peab silmas pidama, et see sisaldab ka neid kuritegusid, mida ei pannud toime vastava institutsiooni esindaja: näiteks juhul, kui politseiametnikule pakuti pistist seoses süüteo menetluse alustamata jätmisega, kuid seda ei võetud vastu, kajastub see joonisel siiski politsei- ja piirivalveameti real.



Joonis 2. Korruptsioonikuritegude esinemine valdkonniti 2011. aastal (registreeritud kuritegude arv)¹⁴

Allpool tuuakse välja valdkonnad, millega seoses 2011. aastal enim korruptsioonikuritegusid registreeriti. Andmed ning teksti allikaks on Justiitsministeeriumi 2011. aasta kuritegevuse statistika väljaanne „Kuritegevus Eestis 2011“ (ilmumata).

¹⁴ Joonis sisaldab ka usalduse kuritarvitamise (§ 217²) ning võimuliialduse (§ 291) kuritegusid.

Politsei

Politsei- ja piirivalveametiga seotud korrupsioonikuritegusid registreeriti 47, neist 17 olid võimalialdused. Võimalialdus kujutab endast politsei- ja piirivalveametniku poolset vägivalda ebaseaduslikku kasutamist. Ülejäänud kuritegudest 13 olid seotud pistise või altkäemaksu võtmisega ning sama palju registreeriti ka altkäemaksu võtmise kuritegusid (s.o kuriteod, kus kahtlustatavaks ei ole politseiametnik, vaid raha pakkuja). Registreeriti ka kaks omastamise, üks kelmuse ja üks ametialase võltsimise kuritegu.

Kohalik omavalitsus

2011. aastal registreeriti 35 kohaliku omavalitsusega seotud kuritegu. Kuritegudest 11 olid seotud ametnikega. Ametnikega juhtumitest 4 olid seotud Tartu linnavalitsuses asetleidnud omastamisega. Üks juhtum puudutas 2012. aastal süüdimõistetud Tallinna ametnikku, kes võttis erinevatelt ettevõtelt pistist oma poja spordiharrastuse finantseerimiseks.¹⁵ Täiendavalt registreeriti 10 kuritegu seotuna omavalitsuse juhi ning neli volikogu liikmega. 5 kuritegu registreeriti seoses füüsiliste ja juriidiliste isikute poolse pistise või altkäemaksu andmisega.

Sõidukite tehnoülevaatus

2011. aastal registreeriti 25 kuritegu, milles anti või võeti altkäemaksu auto tehnoülevaatus läbimise eest. Sarnaselt eelnevate aastatega on tegu juhtumitega, mil altkäemaksukuritegusid registreeritakse ühe isiku suhtes enam kui üks, näiteks registreeriti ühe tehnoülevaatus töötaja poolt võetud altkäemaksujuhtumeid 5. Altkäemaksu võtmise juhtumeid registreeriti 12 ning altkäemaksu andmise juhtumeid 6. Samuti registreeriti 7 altkäemaksu vahendamise kuritegu, mil tehnoülevaatus ebaseaduslikuks läbimiseks makstakse raha kolmandale isikule, kes viib sõiduki ülevaatuspunkti ning tasub selle eest ülevaatajale.

Ministeeriumid, teised valitsusasutused ja hallatavad asutused (sh ARK, vanglad)

Ministeeriumide, valitsusasutuste ning hallatavate asutustega seoses registreeriti kokku 40 kuritegu, neist 19 altkäemaksu- ja pistisekuriteod.

Neljandik kuritegudest (10) registreeriti seoses Eesti Riikliku autoregistrikeskusega. Tegude oli peamiselt 2007. aastal toimepandud kuritegudega, mis registreeriti 2011. aastal. Kuritegude sisuks oli altkäemaksu ja pistise võtmine või andmine juhtimisõiguse eksami sooritamise eest.

Vanglates registreeriti 8 korrupsioonikuritegu, neist 7 võimalialdust ning üks altkäemaksukuritegu.

¹⁵ <http://uudised.err.ee/index.php?06251337>.